Άσκηση Ακοής – Σολφέζ – Ρυθμική Αγωγή III (2026)

ΤΜΕΤ, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας

Μάθημα 3ο

Μόνικα Ανδριανοπούλου

1α.Διαστήματα:

Αναγνώριση 4ης

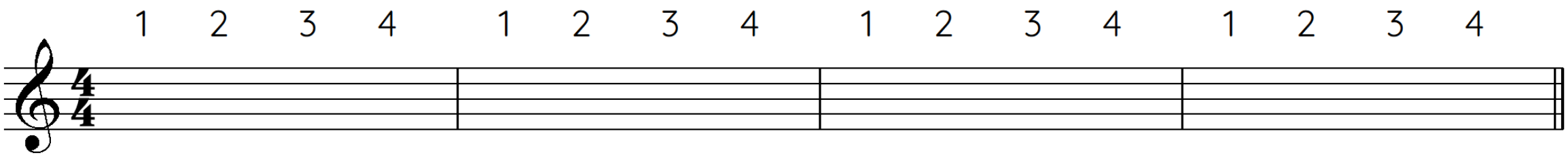

1β.Διαστήματα:

Αναγνώριση 4ης

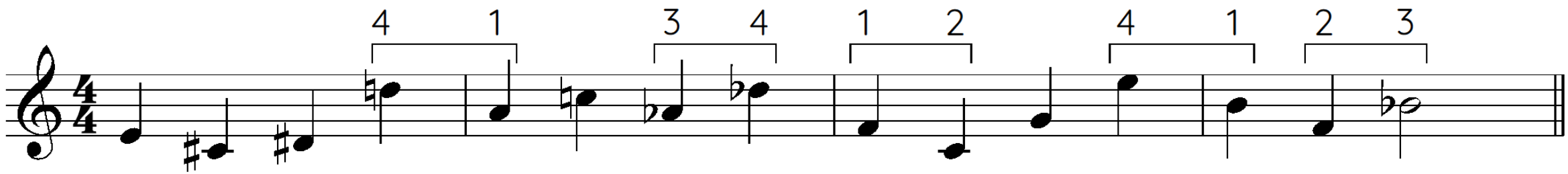

2α.Ρε χρωματική κλίμακα σε τμήματα

(«Άσκηση Ακοής», σελ.3)

Ανιούσα κίνηση:

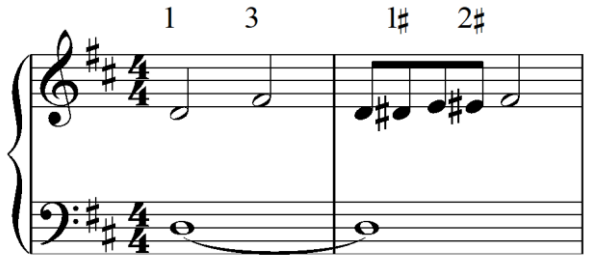

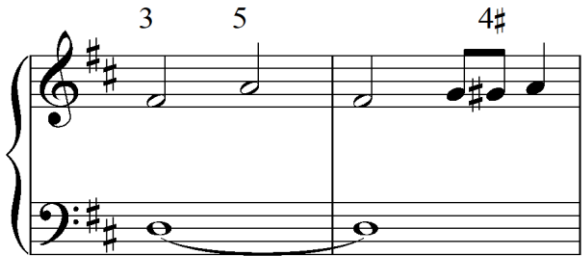

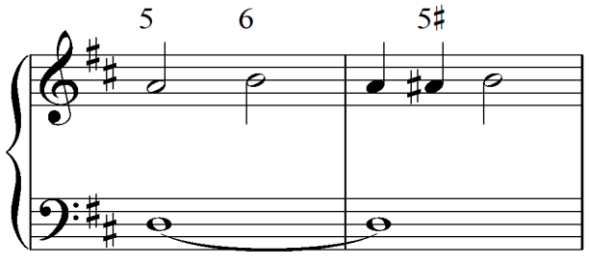

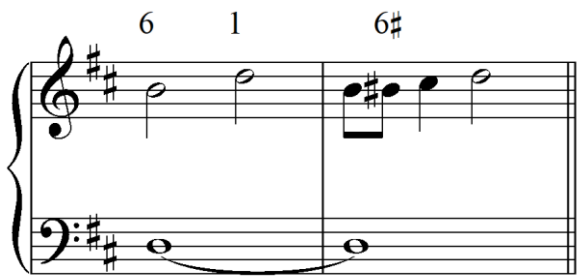

Κατιούσα κίνηση:

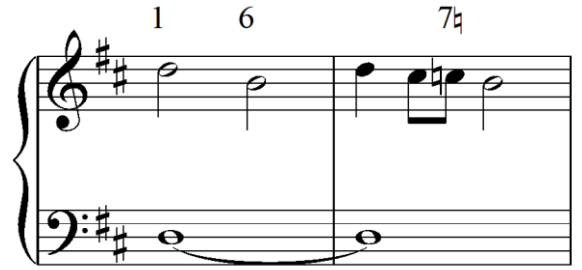

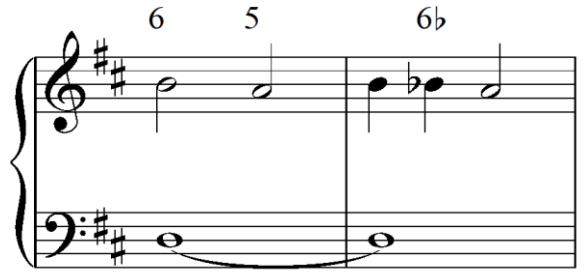

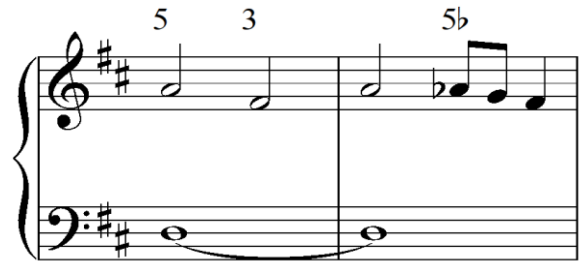

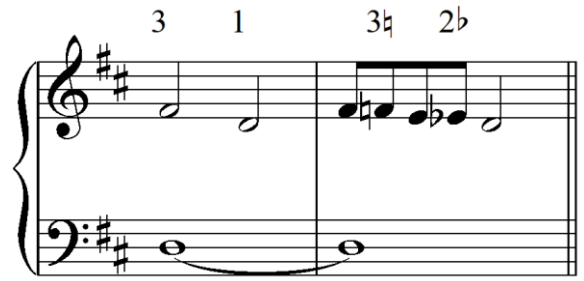

2β.Beethoven, *15 Variationen (mit Fuge)*, Op.35 (από το 2ο μάθημα) – Τραγούδι («Άσκηση Ακοής», σελ.5)

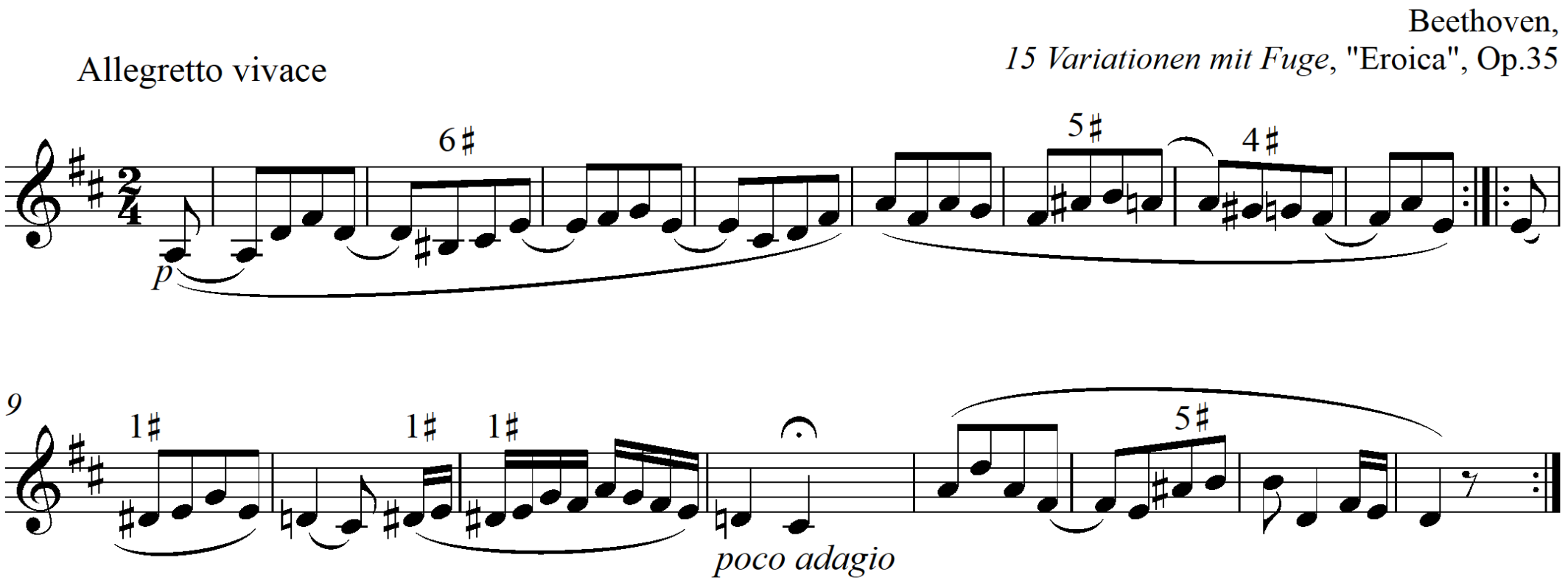

2γ. Ακουστική αναγνώριση και καταγραφή τού μπάσου για το θέμα των *15 Variationen* (από το 2ο μάθημα)

Beethoven,
15 Variationen mit Fuge, "Eroica", Op.35

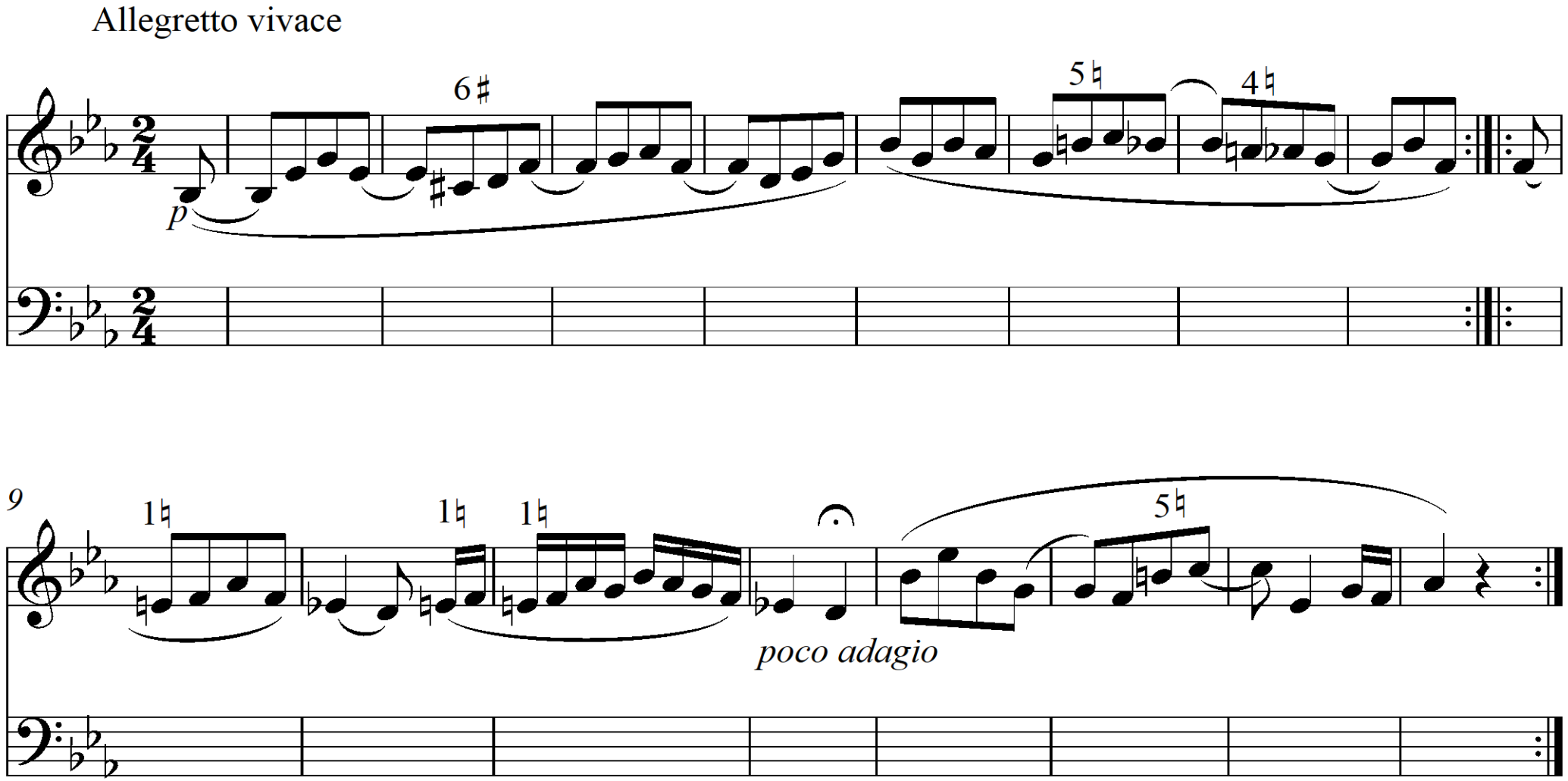

https://www.youtube.com/watch?v=hiL3UqwySno&t=219s (Maria Yudina, 1899-1970)

2δ.Ο μπάσος του θέματος των *15 Variationen*
(«Άσκηση Ακοής», σελ.10)

Beethoven,
15 Variationen mit Fuge, "Eroica", Op.35

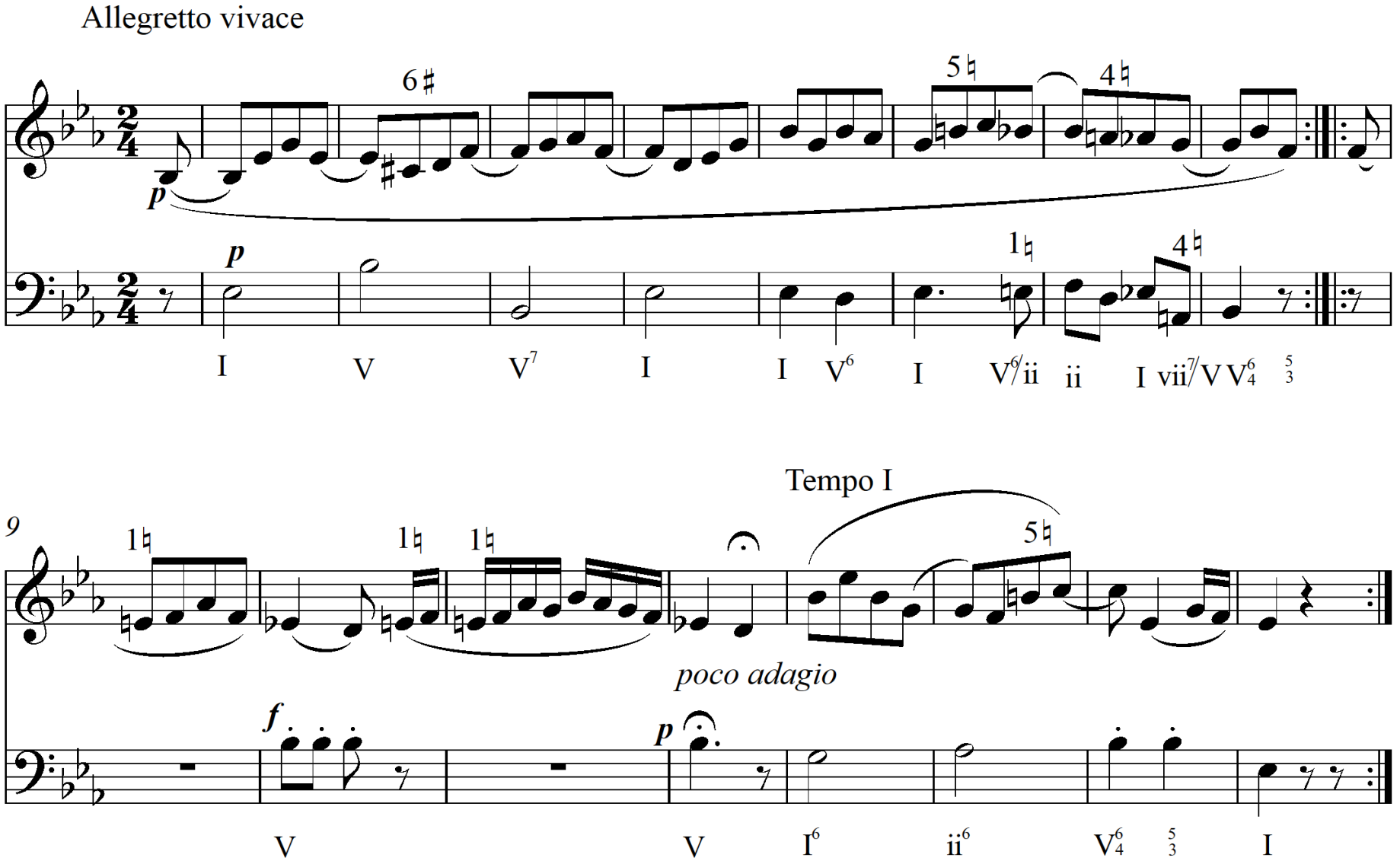

https://www.youtube.com/watch?v=hiL3UqwySno&t=219s (Maria Yudina, 1899-1970)

https://www.youtube.com/watch?v=ZkP3XVkLxL4&ab_channel=smalin (*Eroica Symphony, IV)*

Beethoven
Symphony No.3 ("Eroica")
Op.55, IV (1803-4)

Allegro molto

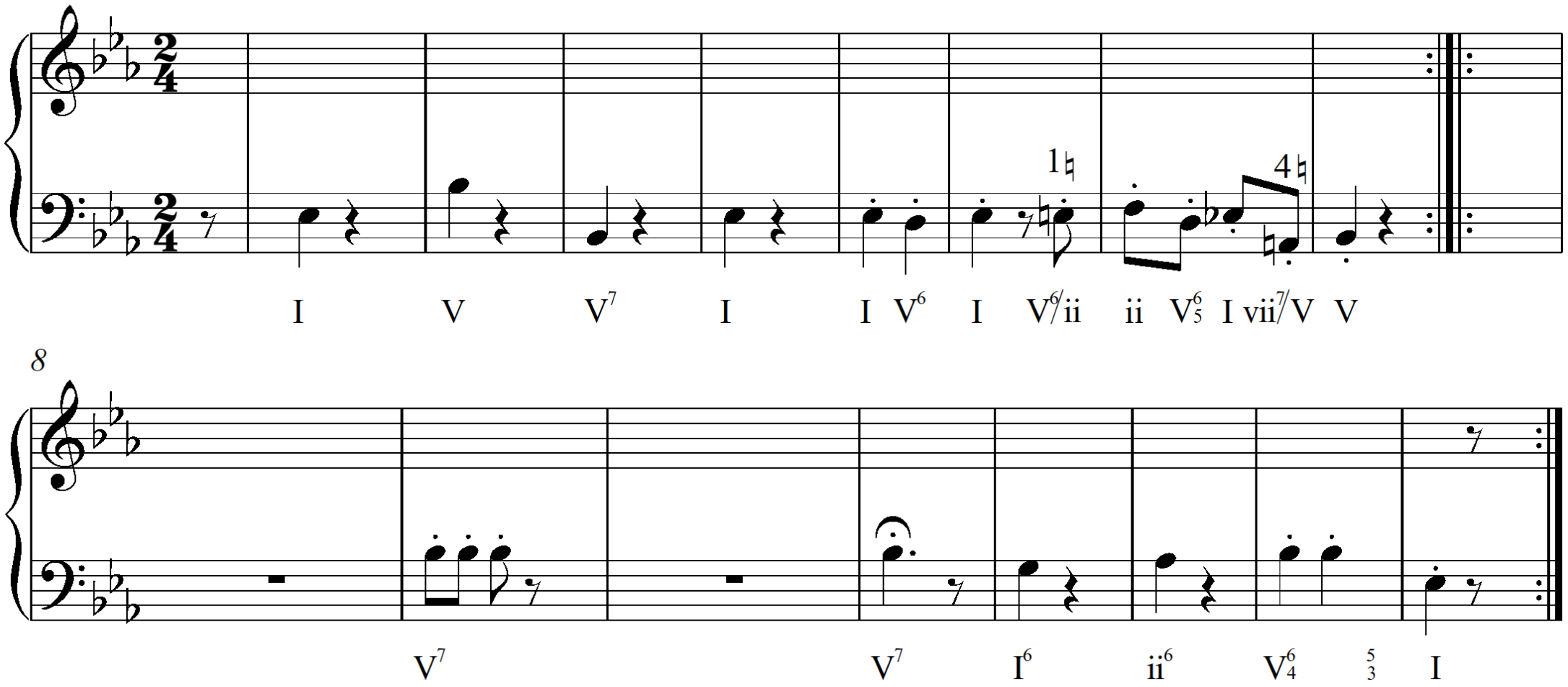

2ζ.Το θέμα των *15 Variationen (1802)* μέσα στην 3η Συμφωνία τού Beethoven (‘Eroica’, 1803), 4ο μέρος.
(Το ίδιο θέμα χρησιμοποιείται επίσης και στον Χορό No.7, από τους 12 χορούς για ορχήστρα του Beethoven (*12 Contredanses*, WoO 14, 1791-1802), και στο finale του (μοναδικού) μπαλέτου του, *Die Geschöpfe des Prometheus* (*Τα πλάσματα τού Προμηθέα*, Op.43, 1800-1).

(«Άσκηση Ακοής», σελ.12)

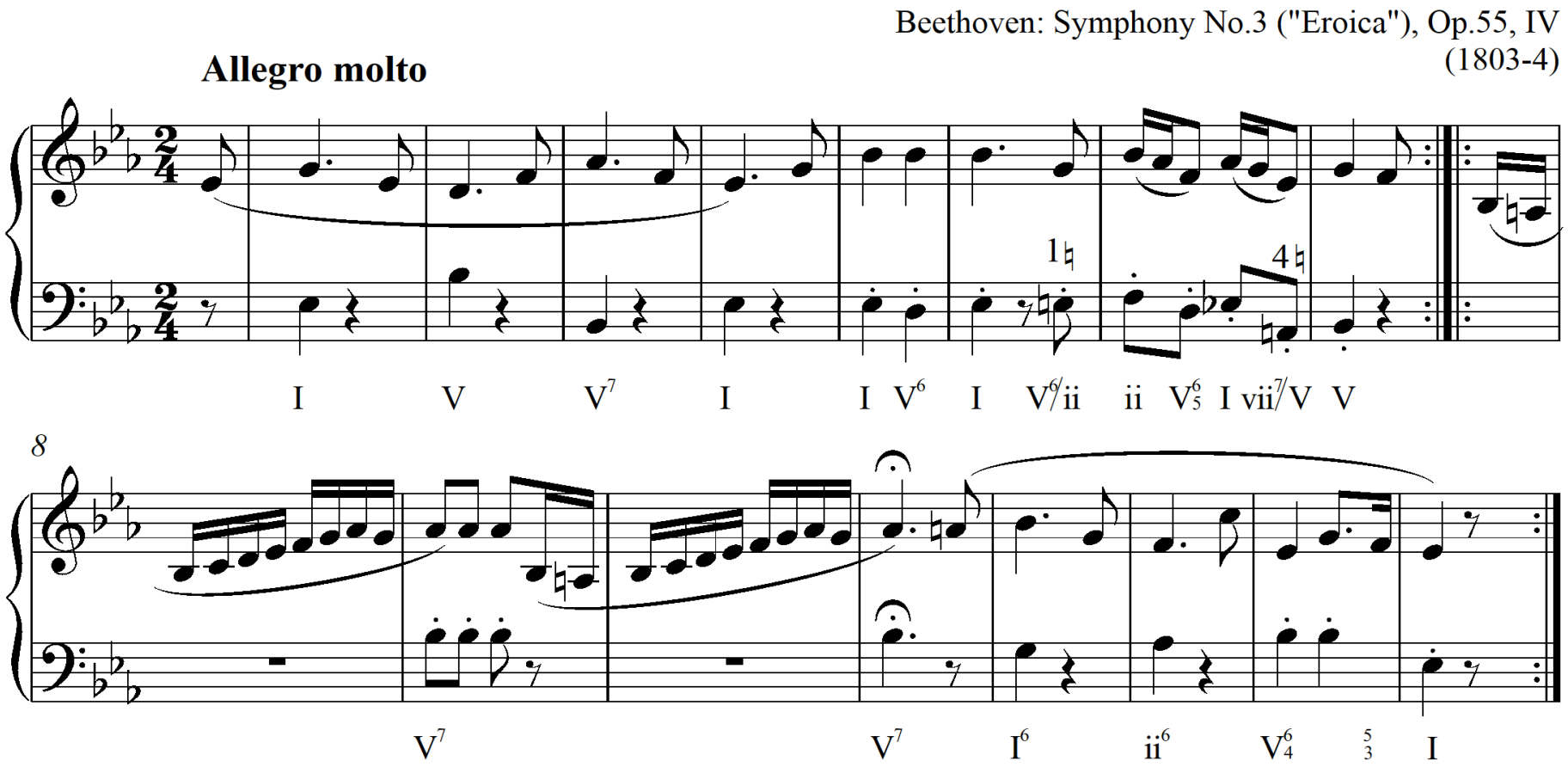

Eroica Symphony, IV:
https://www.youtube.com/watch?v=ZkP3XVkLxL4&ab_channel=smalin
Die Geschöpfe des Prometheus:
https://www.youtube.com/watch?v=3uYbSOAk2lU&ab_channel=BartjeBartmans, (1:00:57)

3α.Συγχορδίες:

Όλες οι τρίφωνες συγχορδίες με βάση το ρεb/ντο# (εργασία από το προηγούμενο μάθημα)

ΤΡΙΦΩΝΕΣ:

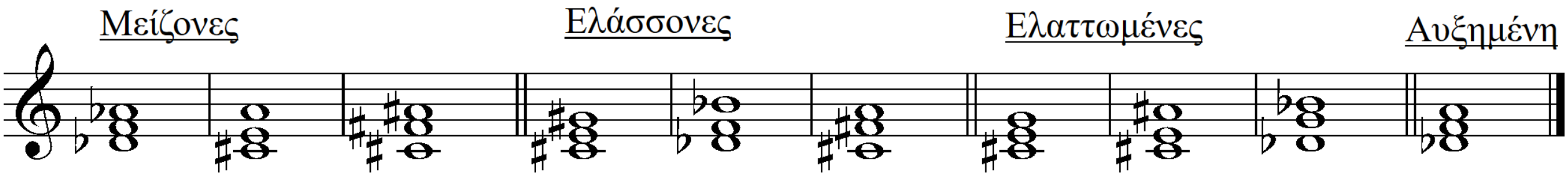

3β.Συγχορδίες:

Όλες οι τρίφωνες συγχορδίες με βάση το ρεb/ντο# (εργασία από το προηγούμενο μάθημα)

ΤΡΙΦΩΝΕΣ:

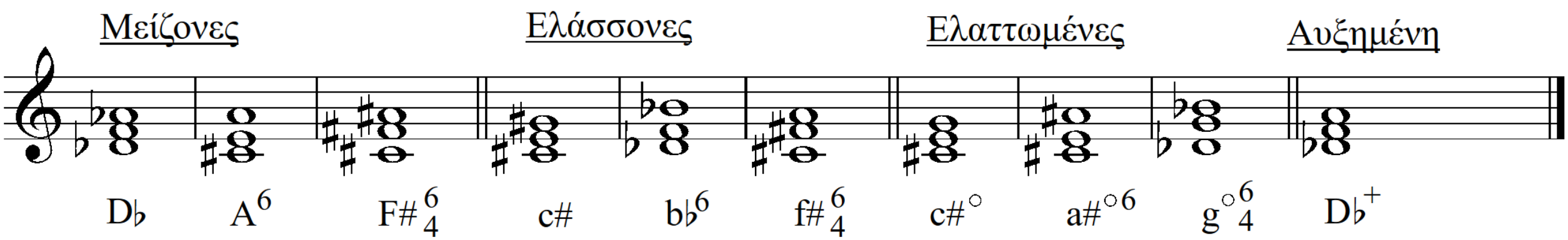

4α. Αρμονία («Άσκηση Ακοής», σελ.21)

1.

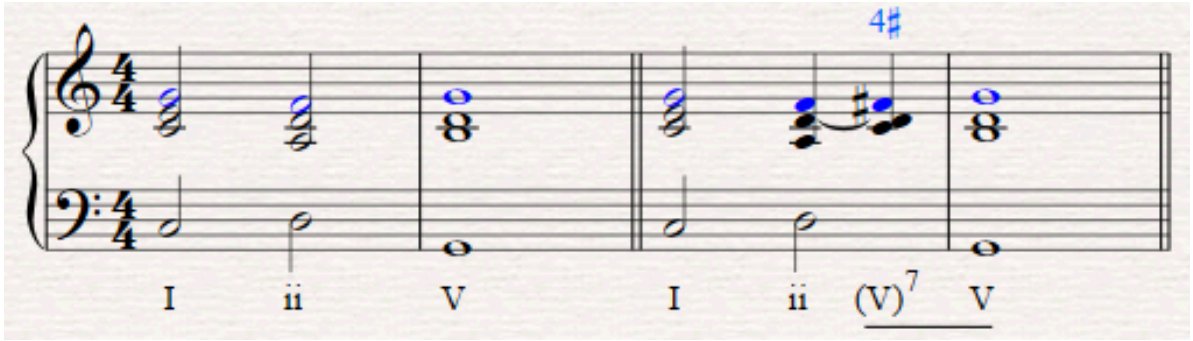

2.

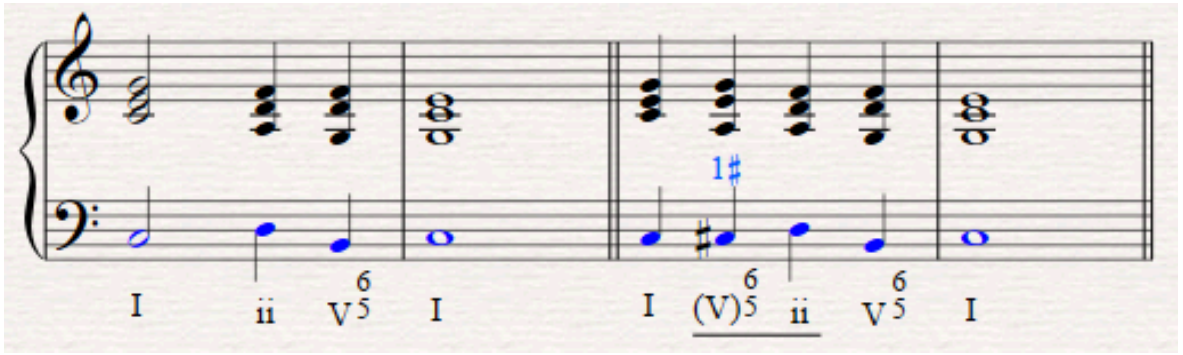

3.

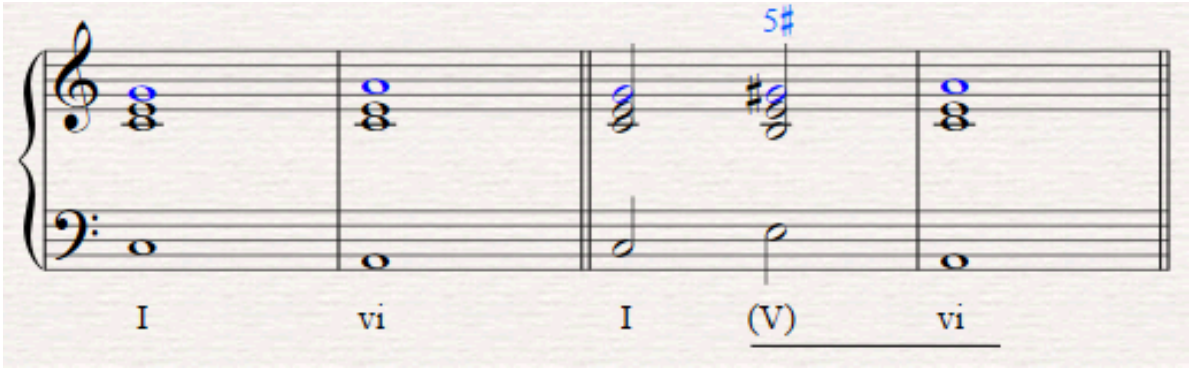

4.

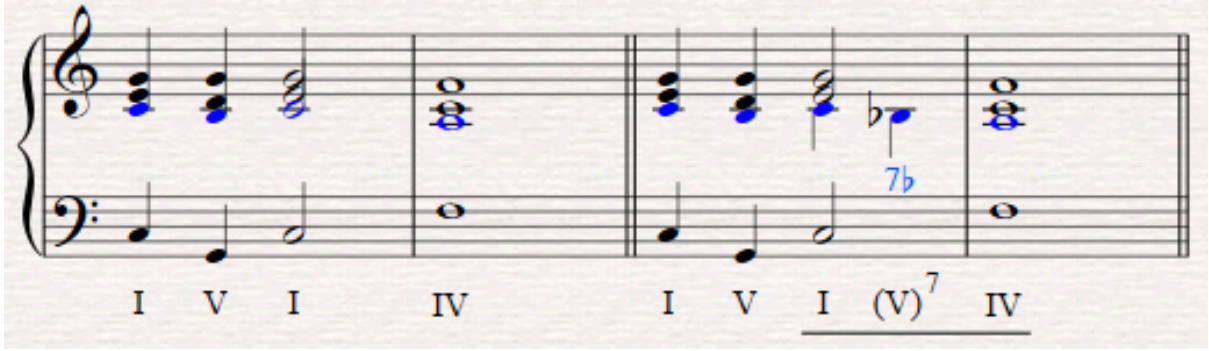

4β. Αρμονία («Άσκηση Ακοής», σελ.21)

5.

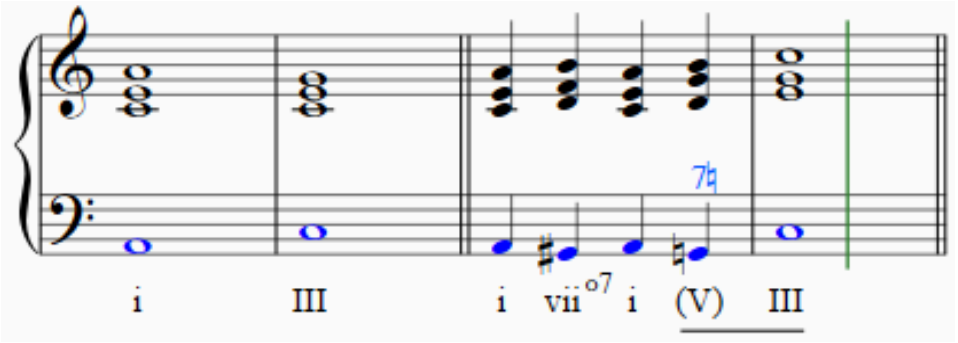

https://www.youtube.com/watch?v=VHRdFILo_Yw&ab_channel=LeLutind%27Ecouves
(Corelli – La Follia):

(Τονικοποίηση βαθμίδας);
Πτώση στο τέλος;

https://www.youtube.com/watch?v=WYeDsa4Tw0c&t=20s&ab_channel=Makmian
(Vangelis - Conquest of paradise)

6.

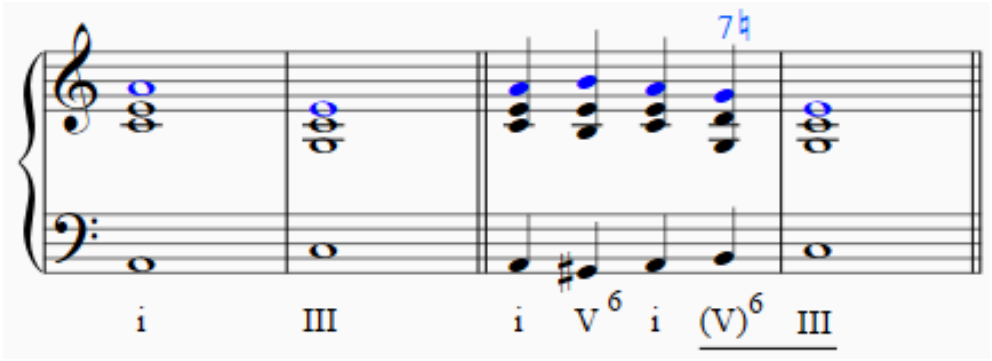

7.

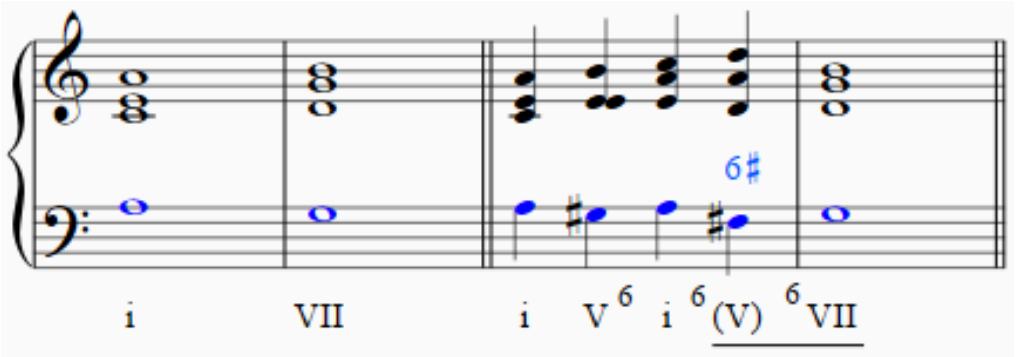

4γ.Αρμονία:
Πίνακας με τονικοποιήσεις βαθμίδων
Μελέτη του πίνακα, και τραγούδι κάθε διαδοχής στην πιο στοιχειώδη της μορφή (τελευταία στήλη)
(«Άσκηση Ακοής», σελ.22)

Φαινόμενο	Μουσικό παράδειγμα	Συγχορδία που λειτουργεί ως (V) για την τονικοποιημένη βαθμίδα	Βαθμίδα που λειτουργεί ως προσαγωγέας (& άλλες)	Τραγούδι της διαδοχής στην πιο στοιχειώδη της μορφή
(V) V (Σε Μείζονα)	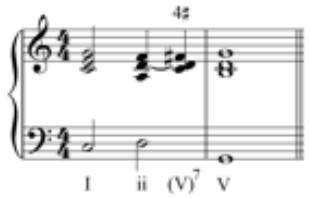	ii→II⇨V	4#	Ντο-μι-σολ ↓ Ρε-φα#-λα ↓ Σολ-σι-ρε
(V) ii (Σε Μείζονα)	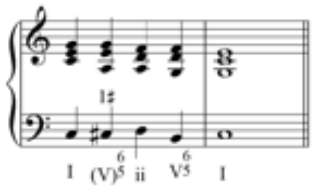	vi→VI⇨ii	1#	Ντο-μι-σολ ↓ Λα-ντο#-μι ↓ Ρε-φα-λα
(V) vi (Σε Μείζονα)	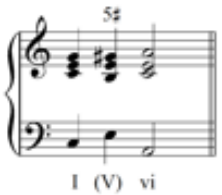	iii→III⇨vi	5#	Ντο-μι-σολ ↓ Μι-σολ#-σι ↓ Λα-ντο-μι
(V) IV (Σε Μείζονα)	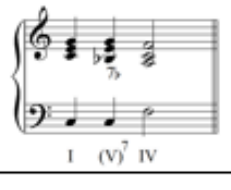	I→I7b⇨IV	3 (και 7b)	Ντο-μι-σολ ↓ Ντο-μι-σολ-σιb ↓ Φα-λα-ντο
(V) III (Σε Ελάσσονα)	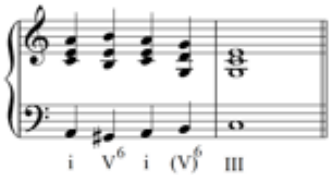	vii→♮VII⇨III	2 (και 7♮)	Λα-ντο-μι ↓ Σολ-σι-ρε ↓ Ντο-μι-σολ
(V) VII (Σε Ελάσσονα)	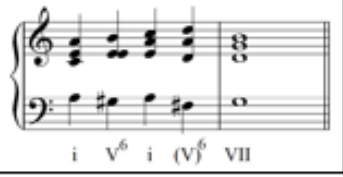	iv→IV⇨♮VII	6#	Λα-ντο-μι ↓ Ρε-φα#-λα ↓ Σολ-σι-ρε

5α.Ρυθμός:

Άσκηση ρυθμικού σολφέζ

(«Άσκηση Ακοής», σελ.47)

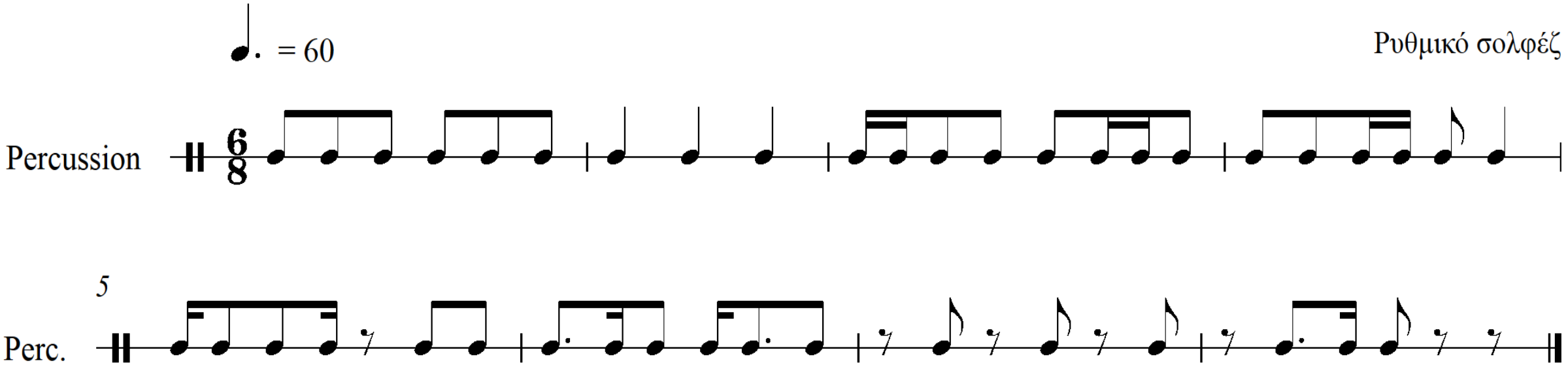

5β.Ρυθμός:
Πεντάηχα (ομαδοποιήσεις: 3+2, 2+3)

3.3 Σύνθετα Μέτρα αποτελούμενα από ομάδες 2 και 3 αξιών.

3.3.1 Βασικά Σχήματα

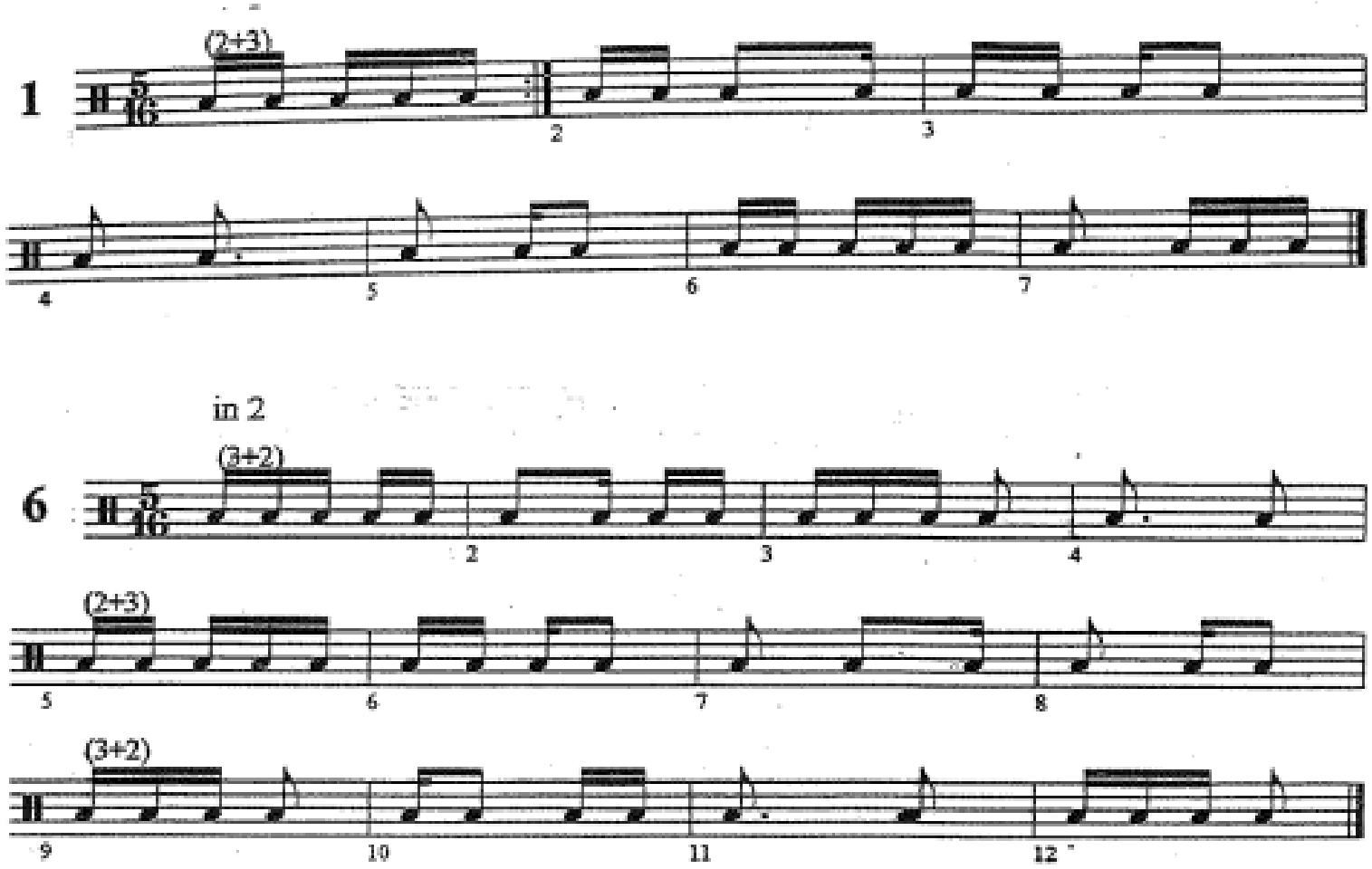

5γ.Ρυθμός:
Πεντάηχα
[takita-taka, taka-takita / τατιτι-τατι, τατι-τατιτι / takadimiti /ντο-ρε-μι-φα-σολ]

5.1 Πενταμερείς ρυθμοί σε κανονική σημειογραφία και Πεντάηχα (5, 3+2, 2+3)

5.1.1 Βασικά σχήματα

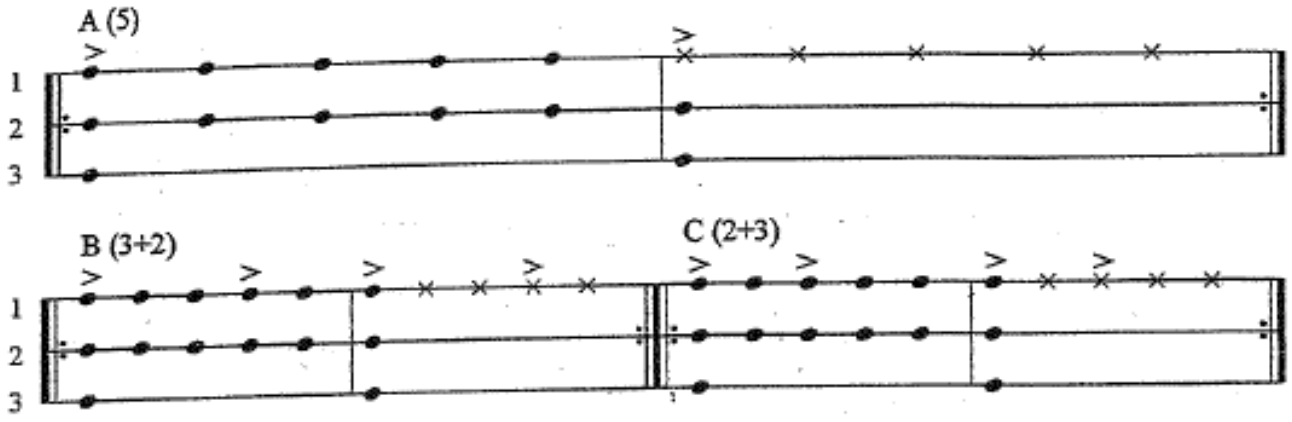

5δ.Ρυθμός:
Πεντάηχα
(τακιτα-τακα,
τατιτι-τατι,
takadimiti,
ντορεμιφασολ)

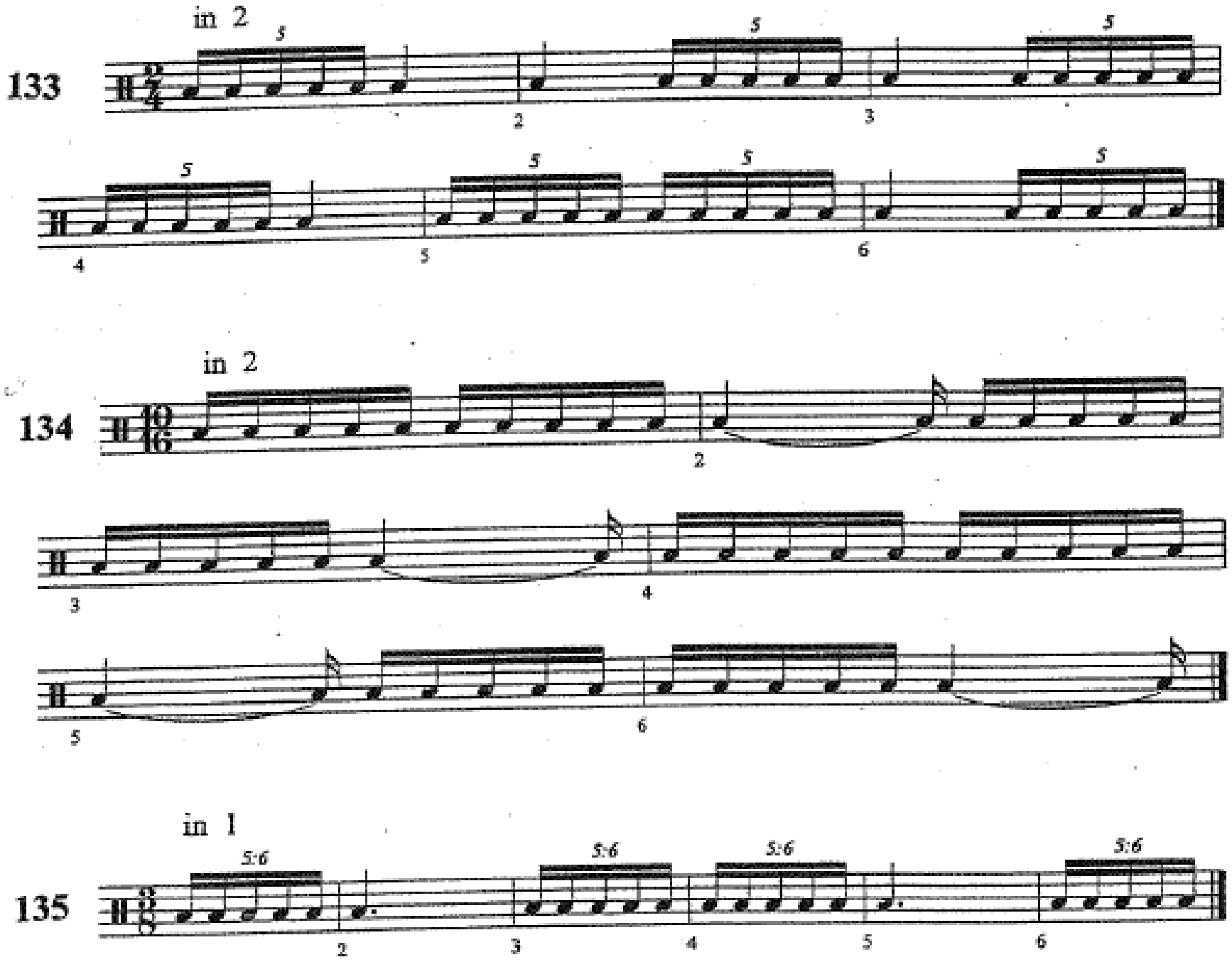

5ε.Ρυθμός:
Πεντάηχα – Μοτίβα που βασίζονται στο πεντάηχο
Ρυθμικό σολφέζ (Tempo: παλμός στο 47 περίπου)

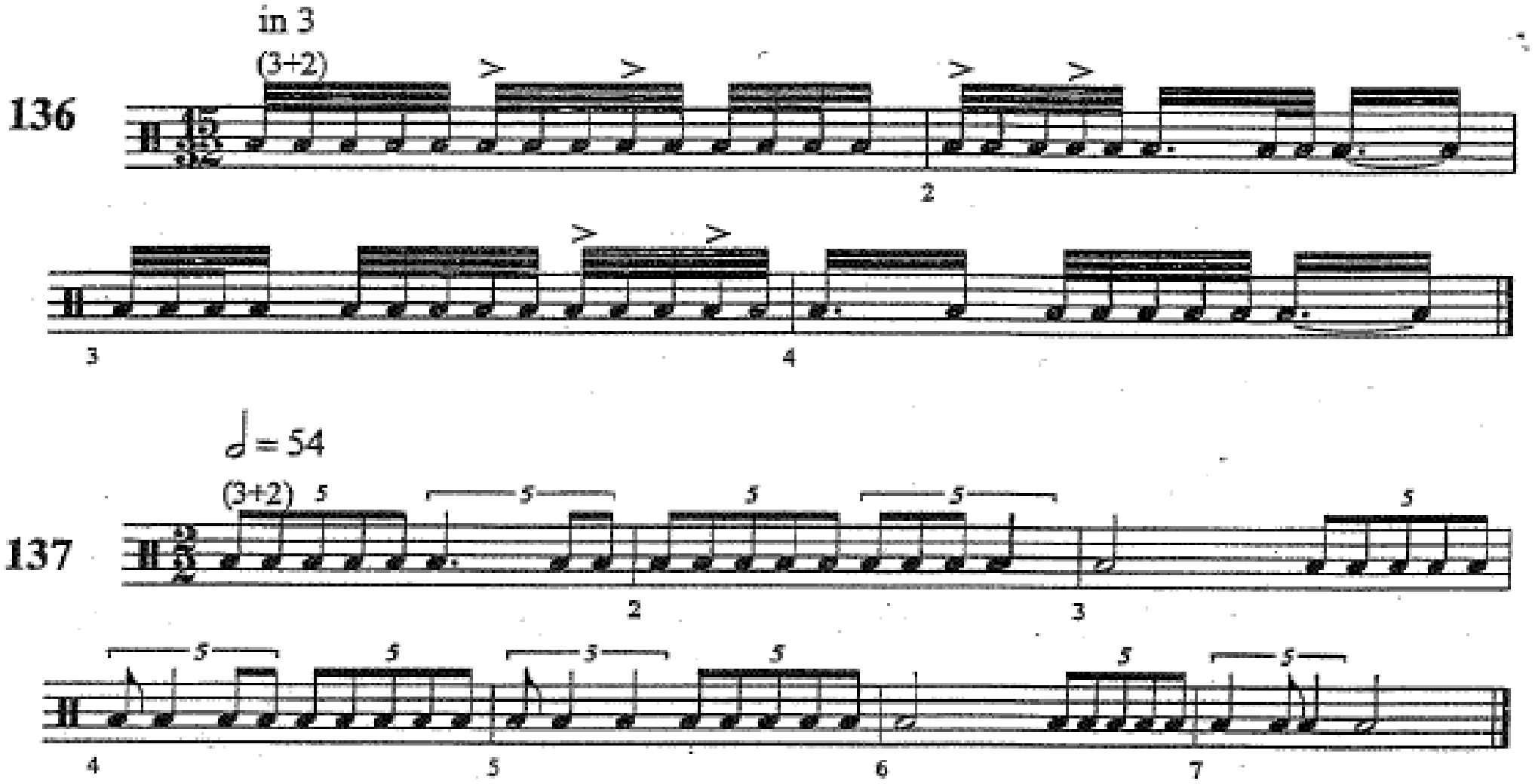

6.Μελωδία για prima vista –
(«Άσκηση Ακοής», σελ.6)

Τραγουδήστε την παρακάτω μελωδία του Beethoven. Προτεινόμενη προετοιμασία:

- Ρυθμική απαγγελία
- Τραγούδι κλίμακας
- Τραγούδι μεμονωμένων βαθμίδων της κλίμακας, και
- Τραγούδι τυχόν αλλοιωμένων νοτών που περιέχονται στη μελωδία

Τραγουδώντας, παρατηρήστε ποιά βαθμίδα τονικοποιείται. Γενικά η αίσθηση της αρμονίας θα βοηθήσει και στην απόδοση της μελωδίας.

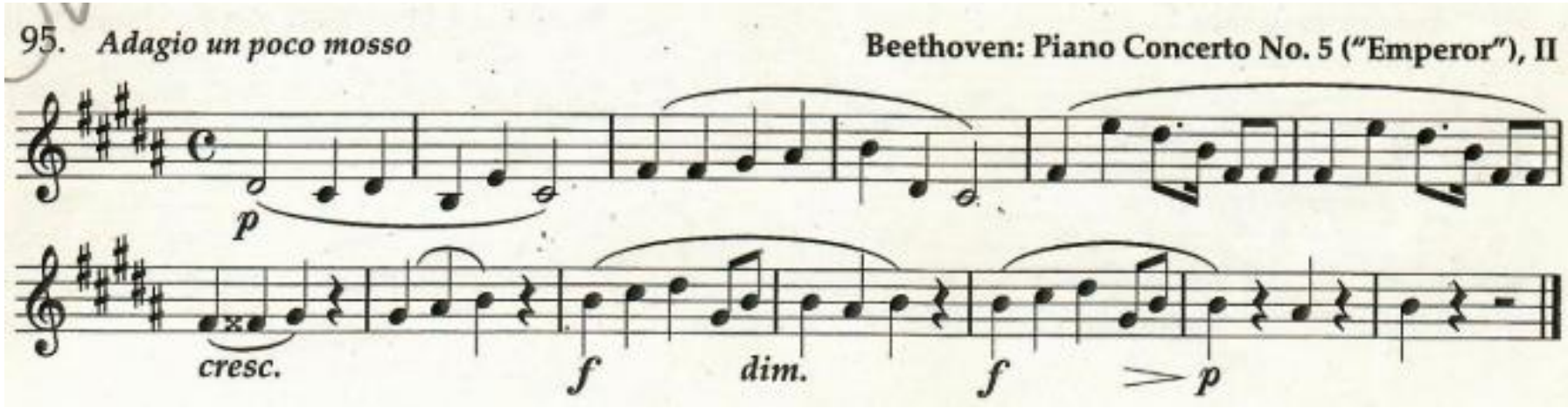

7.Μελωδικό dictée
(ποιά βαθμίδα τονικοποιείται στιγμιαία;)

F.Chopin,
Fantasie-Impromptu,
C#minor, Op.66

Moderato cantabile

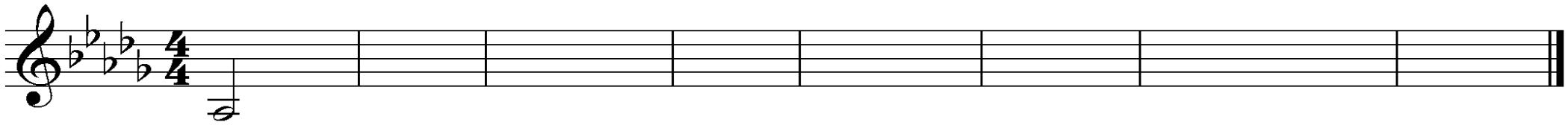

8.Αρμονικό dictée

Δίνονται 8 μέτρα αρμονικής διαδοχής. Η διαδοχή ξεκινά στη φα# ελάσσονα (τονική i: φα#), και στο 2ο μέτρο περνάει στη λα μείζονα (νέα τονική I: λα). Παραμένει στη λα για το μεγαλύτερο μέρος της διαδοχής. Ακούστε τη διαδοχή (ο παλμός του τετάρτου δίνεται στην αρχή), και:

- Παρατηρήστε σε ποιο σημείο επανέρχεται η τονική φα#
- Συμπληρώστε τις εξωτερικές φωνές μπάσο-σοπράνο
- Συμπληρώστε τις αρμονικές βαθμίδες κάτω από τον μπάσο (σύμφωνα με την αντίστοιχη τονική κάθε φορά, φα# ή λα)
- Ονομάστε την πτώση στο τέλος της διαδοχής

Αρμονική Ακολουθία
(ακουστική αναγνώριση & καταγραφή)

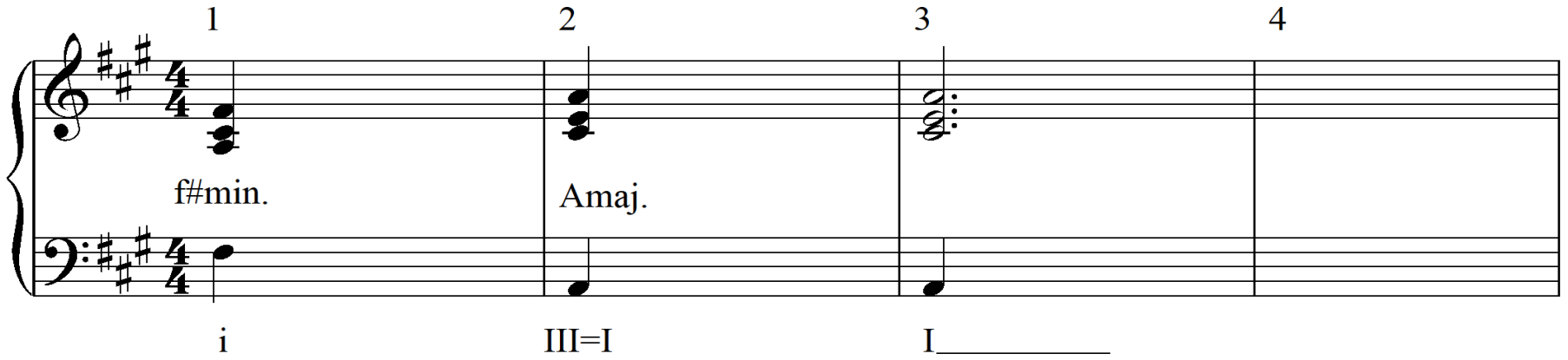

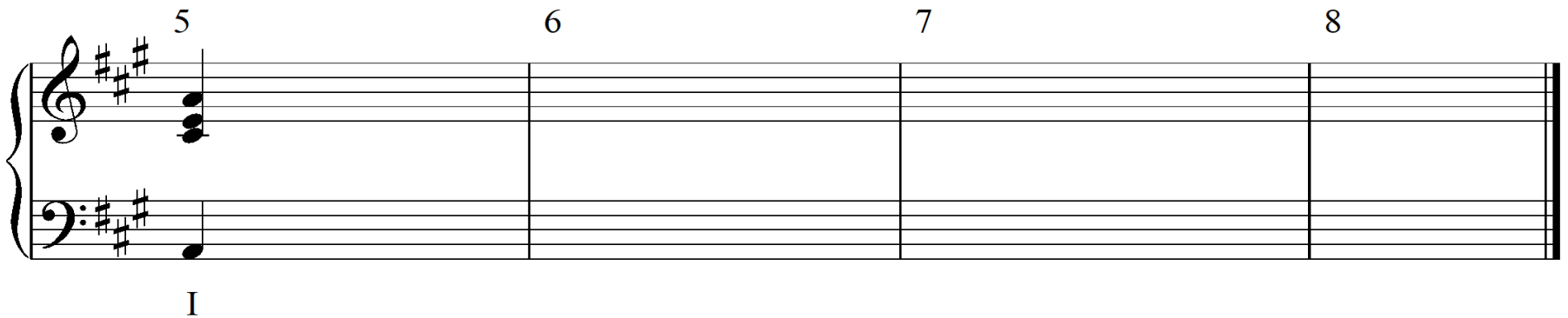

Είδος πτώσης:
_____

Ως το επόμενο μάθημα:

- **1.Ρυθμικό σολφέζ**: τις ασκήσεις Boettger 136, 137 (σημειώσεις σελ.42-3. Δίνονται ηχογραφημένες*).
- **2.Τραγούδι χρωματικής κλίμακας**: Τραγουδήστε, με προσοχή και ακρίβεια, τη ρε χρωματική κλίμακα με τις 'Αλλοιωμένες βαθμίδες ως εναρμόνιες νότες' (σημειώσεις, σελ.4 – δίνεται ηχογραφημένη*)
- **3.Τονικοποιημένες βαθμίδες**: Ακούστε ή παίξτε τις διαδοχές (2.1) στη σελ.21 των σημειώσεων, τραγουδώντας την φωνή που έχει την αλλοίωση (οι διαδοχές δίνονται ηχογραφημένες*). Μελετήστε τον πίνακα της σελ.22 των σημειώσεων που συνοψίζει τις τονικοποιήσεις που εξασκήσαμε, και τραγουδήστε την τελευταία στήλη του.
- **4.Μελωδική *prima vista***: Σημειώσεις σελ.6, μελωδία No.4 (βλ. και διαφάνεια 6 πιο πάνω).
- **5.Μελωδικό dictée**: Συμπληρώστε τη μελωδία στη διαφάνεια 7 πιο πάνω (δίνεται ηχογραφημένη*). Η λύση δίνεται στις σημειώσεις, σελ.5 (μελωδία 3).
- **6.Αρμονικό dictée**: Συμπληρώστε την άσκηση του αρμονικού dictée στη διαφάνεια 8 πιο πάνω (δίνεται ηχογραφημένη*). Η λύση δίνεται στην σημειώσεις «Άσκηση Ακοής», σελ.36 (διαδοχή No.2).

*Για το ηχογραφημένο υλικό τού μαθήματος, πάτε στο Open eClass > Έγγραφα > (ii)Ηχητικά αρχεία μαθημάτων > Ηχητικά αρχεία Άσκ.Ακ.ΙΙΙ - Μάθημα 03ο.zip

♫

Είναι λάθος να νομίζουμε ότι το παρελθόν είναι νεκρό.
Κάθε τί που συνέβη οποτεδήποτε μέσα στον χρόνο έχει επίδραση μέχρι αυτήν τη στιγμή.
(***Will Durant***, Αμερικανός ιστορικός & φιλόσοφος, 1885-1981)

Ἔμφυτος πᾶσιν ἀνθρώποις ὁ τῆς ἐλευθερίας πόθος.
Διονύσιος ο Αλικαρνασσεύς, Αρχαίος Έλληνας ιστοριογράφος, 1ος αιώνας π.Χ.,

Une Allée du jardin de Monet, Giverny (1902)
by Claude Monet.